

Richard Williams

[5 februari 2016] Tijdens de bijeenkomst met het bestuur van de CBO had ik Richard al ontmoet: ook hij behoort tot de bestuursleden. Bij die gelegenheid vernam ik dat Richard een kleuterschool runt. Hij nodigde me van harte uit om op bezoek te komen. Dat lijkt me hartstikke leuk, zei ik 'm toen al. Hij stond eigenlijk niet op het programma, maar ik heb Maico gevraagd om voorafgaand aan onze lange trip naar Kijiweni, waar we Ramadan gaan opzoeken, toch ook nog bij hem langs te gaan.

Met de taxi rijden we weer op een andere plek in Sengerema een zandweg in; de uitgestrektheid van de uitwaaiende wijkjes fascineert me al de hele week: overal wonen mensen, maar het is ontzettend ruimtelijk. Aan de andere kant van een groot hobbelig veld, met natuurlijk ook op flinke afstand van elkaar een paar houten doelen, tref ik een gebouwtje dat nog lang niet af is. Muren van gemetselde grote 'bricks', geen deuren, geen ramen, geen vloer, een golfplaten dak. Het zijn de twee klaslokalen van de school van Richard. Het is zijn eigen 'private school' (privéschool).

Richard steekt zijn hand al in de lucht. Karibu, Niko, karibu! Als ik het klaslokaaltje binnenkom schrik me een ongeluk: een meisje begint keihard te gillen! Richard en een juf, ook in deze klas aan het werk, gaan lachend het meisje sussen. Het is maar een

mzungu, hij is ongevaarlijk!

Het meisje kalmeert en ik ga heel voorzichtig naar haar toe om haar een hand te geven. Zo eng ben ik nou ook weer niet.

Er zitten hier 24 kinderen in het lokaaltje. Op het bord – een stukje muur bepleisterd en beschilderd met krijtbordverf – staat een opdracht uitgeschreven in het Engels. Ik hoor Richard een paar kinderen uitleg geven in het Engels. Dat moet de grote meerwaarde zijn op zo'n privéschool: de kinderen leren al vroeg Engels.

Maar dan kijk ik wat verder om me heen. Wat is er in deze klas aanwezig? Nou, eigenlijk zo goed als niets. De schoolbankjes kunnen ook elk moment in elkaar vallen. De schamelheid is totaal!

Richard en ik trekken ons terug in het andere lokaaltje om even rustig te praten. Dat lokaaltje is, op een paar geruïneerde schoolbankjes na, helemaal leeg. Richard vertelt me dat er wel nog een ander klasje is. Dat klasje, ook zo'n 25 kinderen, krijgt 's avonds les, want er kan nu, om duidelijke redenen, maar één lokaaltje gebruikt worden.

Dan duik ik even met Richard de achtergronden van wat ik hier aantref in. Richard is 30 jaar en heeft een vrouw en twee kleine kinderen; de jongste is nog een baby. Z'n vrouw kookte het

schooleten bij de secondary school hier vlakbij, maar heeft nu de handen vol aan haar eigen kinderen. Richard is tot Form 4 op de middelbare school geweest, wilde graag leraar worden, maar er was geen geld voor zijn vervolgopleiding. Toen is hij stenenbakker ('brick maker') geworden. Het dringt nu ook tot mij door dat hij voor zijn stenenbakkerij de lening van stichting Sengerema heeft gekregen, niet voor de school. Hij heeft nog een jaar afbetalingen te doen, dan is het klaar.

Het spreekt vanzelf, dat hij de school heeft kunnen bouwen vanuit zijn eigen stenenbakkers-business. Maar het houdt allemaal niet over. Het is nu regenseizoen en er kan dus niet of nauwelijks gebakken worden. Hij zet zich nu volledig voor de school in.

Ik ben benieuwd naar hoe het zit met de ontwikkeling: wat zijn je kosten en wat zijn je opbrengsten? Dat levert helaas een plaatje op, dat hem niet verder brengt: de kosten zijn hoger dan de opbrengsten. Hij betaalt het salaris van drie onderwijzers, plus ook nog een klein beetje voor zichzelf, en de kinderen krijgen tussen de middag pap: bij elkaar bijna

500.000 shilling. De 45 kinderen betalen per maand samen 450.000 aan schoolgeld.

Maar ja, dat is alleen maar de zakelijke blik: hier zit wel iemand aan de toekomst van de kinderen te werken. En er wordt inkomen – al is dat ook maar weinig – voor de onderwijzers gegenereerd. Toch vraag ik 'm maar: stel dat je meer schoolkosten vraagt van de ouders, wat dan? Richard vertelt me dat hier gewoon sprake is van een markt van vraag en aanbod: dan gaan ze naar een andere school. Er zijn nog 2 privéschooltjes in de buurt.

Richard's hart gaat uit naar zijn school. Liefst zou hij uiteindelijk meer scholen starten, ook basisschool. Het is hem echter ook duidelijk, dat hij nu niet verder komt. De school moet ook nog afgebouwd en er moet hoognodig nieuw schoolmeubilair komen. Dat vraagt nog een aardige investering. Daarover is hij nu in gesprek. Hij is een nieuw businessplan aan het schrijven en is naarstig op zoek naar nieuwe externe financiële middelen. Hopelijk bevat dit businessplan overtuigende informatie over realiseerbare winst.